

Наливайко Вікторія Віталіївна
*студентка Інституту підготовки кадрів для органів юстиції
України Національного юридичного університету
імені Ярослава Мудрого*

ДОСЛІДЖЕННЯ ФОНДУ БОРОТЬБИ З ГОСТРОЮ РЕСПІРАТОРНОЮ ХВОРОБОЮ COVID-19 ЯК НОВОГО ІНСТРУМЕНТУ У СКЛАДІ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

Наукова робота присвячена дослідженню актуальних проблем функціонування нового інструменту у складі державного бюджету, також проаналізовано нормативно-правові акти, що законодавчо закріплюють існування цього інструменту. Зроблено ґрунтовне дослідження та висвітлені недоліки фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19.

Ключові слова: фонд боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, державний бюджет, місцевий бюджет.

Nalyvayko Victoria
*Student of the Institute of Personnel Training for the Bodies of Justice
of Ukraine of Yaroslav Mudryi National Law University*

STUDY OF THE COVID-19 ACUTE RESPIRATORY DISEASE FUND AS A NEW INSTRUMENT WITHIN THE STATE BUDGET

The scientific work is devoted to the study of current problems of the new instrument in the state budget, as well as analyzed the regulations that legislate the existence of this tool. A thorough study was made and the shortcomings of the COVID-19 Acute Respiratory Disease Control Fund were highlighted.

Keywords: COVID-19 Acute Respiratory Disease Control Fund, state budget, local budget.

Вважаю, що пандемія COVID-19 є досить значною проблемою для всього світу, тому всі країни світу сприяють активному додатковому фінансуванню заходів щодо протидії вірусу, а також всебіч-

но та повно підтримують створення та функціонування фондів для боротьби з хворобою. Впровадження країнами ЄС всіх можливих обмежувальних заходів, щоб запобігти поширенню гострої респіраторної хвороби, посприяло необхідності європейських країн вчасно реагувати на виклики сучасності, шляхом зміни та доповнення законодавства.

На прикладі Німеччини [1] можна дослідити створення фонду для виділення кредитів та націоналізації великих підприємств, які особливо сильно постраждали від кризи. Таким чином, для реалізації та діяльності фонду було виділено 600 млрд євро. Також, внаслідок економічної кризи, викликаною пандемією COVID-19, парламент Німеччини-Бундестаг виділив 156 млрд євро на допомогу найбільш уразливим представникам малого бізнесу, які працюють в умовах пандемії та сприяють всебічній реалізації і функціонуванню закладів охорони здоров'я, а також найбільш уразливим категоріям населення.

Уряд Італії затвердив пакети економічних заходів на загальну суму 750 млрд євро для підтримки бізнесу в рамках посилення правил щодо боротьби проти пандемії та надання державних гарантій на позики і інвестиції. Відповідно до затверджених рішень 340 млрд євро виділено у вигляді державних кредитів, 400 млрд євро – на підтримку ліквідності підприємствам усіх категорій і форм власності, в тому числі: 200 млрд євро – для внутрішнього ринку і стільки ж – на експорт [2].

Україна також не є виключенням у боротьбі з пандемією. Тому, використовуючи досвід країн ЄС, Україна активно змінює та доповнює нормативно-правові акти, які регулюють видаткову частину державного бюджету. Так, 13 квітня 2020 року Верховна Рада України на позачерговому пленарному засіданні прийняла Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» (Закон № 553)[3], яким сформовано фонд боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиною коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками, обсяг якого затверджено в сумі 64,7 млрд грн.

22 квітня 2020 року Уряд затвердив Порядок використання коштів фонду боротьби з гострою респіраторною хворобою COVID-19,

спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, та її наслідками, прийнявши постанову № 302[4].

Натомість досить актуальним серед науковців є обговорення перспектив розвитку цього фонду, а також його впливу на державний бюджет країни. Дослідженням цієї проблеми займалися Олешко А. А., Ровнягін О. В.[5], Сторонянська І. З., Бенювська Л. Я.[6]

Можна констатувати той факт, що внаслідок пандемії зазнала спаду економічна активність. Одним із головним недоліків створення цього фонду є необхідність наповнення цього фонду. Таким чином, можемо спостерігати часткове, а інколи й повне скорочення окремих бюджетних програм місцевих бюджетів (в обсязі 9,65 млрд грн), зокрема: скорочено обсяг фінансування проєктів ДФРР з 7,5 млрд грн до 4,9 млрд грн, субвенції на проведення виборів депутатів місцевих рад і сільських, селищних, міських голів – на 1,15 млрд грн, субвенції на підтримку розвитку ОТГ – на 2,1 млрд грн, субвенції на покращення соціального захисту окремих категорій педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти – на 1,55 млрд грн, субвенції на реалізацію програми «Спроможна школа для кращих результатів» – на 1 млрд грн та інше [7].

Також, можна виділити ще один недолік, а саме, що місцеві бюджети зазнають втрат в обсязі 9,65 млрд грн, внаслідок часткового та повного скорочення окремих бюджетних програм відповідно до внесених змін до Державного бюджету на 2020 рік. Аналіз, здійснений в рамках дослідження, виявив ще один з найголовніших негативних наслідків, а саме, збільшення показників зовнішніх запозичень, які також мають негативні наслідки.

Крім цього, зміна підходів до фінансування охорони здоров'я призвели до скорочення обсягів доходів місцевих бюджетів з усіх груп джерел: податкових надходжень, неподаткових надходжень, дотацій та субвенцій з державного бюджету. Тягарем для місцевих бюджетів стали видатки на відшкодування надбавок до заробітної плати медикам, що задіяні у боротьбі з коронавірусом; організацію спецперевезень медиків, комунальників і тих, хто має забезпечувати життєдіяльність міста; доплати комунальним транспортним підпри-

емствам, доплати приватним перевізникам, які за нових нормативів перевезень стали збитковими, тощо [8].

Отже, оцінюючи новий інструмент у складі Державного бюджету, можна дійти висновку про те, що новостворений фонд є неповноцінним та подальше нормативно-правове регулювання потребує зваженої оцінки всіх недоліків та переваг створення такого фонду боротьби з пандемією. Безумовно, можна простежити, що наша країна досить швидко реагує на виклики сьогодення та вправно переймає досвід Європейських країн, але на практиці ми маємо деякі недоліки, які повинні бути врегульовані в новому проєкті Закону про Державний бюджет України на 2021 рік.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ониськів Л. Зарубіжний досвід організації антикризового регулювання банківської системи. Редакційна колегія: Дзюблюк Олександр Валерійович, 161.

2. Consiglio dei Ministri n. 39. URL: <http://www.governo.it/it/articolo/consiglio-dei-ministri-n-39/14413>.

3. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/553-20#Text>

4. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/302-2020-%D0%BF#Text>

5. Олешко А. А., Ровнягін О. В. Антикризова політика національних держав у контексті подолання соціально-економічних наслідків Covid-19. *Ефективна економіка*. 2020. № 4. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.4.9>

6. Сторонянська І. З., Бенювська Л. Я. Ефективність використання фінансових ресурсів місцевих бюджетів: проблемно-орієнтований аналіз. *Стратегічні пріоритети: наук. аналіт. зб.* 2014. № 1. С. 84-90.

7. Open budget: сайт. 2020. URL: <https://openbudget.gov.ua>

8. Сторонянська І. З., Бенювська Л. Я. Ефективність використання фінансових ресурсів місцевих бюджетів: проблемно-орієнтований аналіз. *Стратегічні пріоритети: наук. аналіт. зб.* 2014. № 1. С. 84-90.

REFERENCES

1. Onyskiv L. Zarubizhnyi dosvid orhanizatsii antykrizovoho rehuliuvannia bankivskoi systemy. Redaktsiina kolehiia: Dziubliuk Oleksandr Valeriiovych, 161 [in Ukrainian].

2. Consiglio dei Ministri n. 39. URL: <http://www.governo.it/it/articolo/consiglio-dei-ministri-n-39/14413> [in English].

3. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/553-20#Text>

4. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/302-2020-%D0%BF#Text>

5. Oleshko A. A., Rovniain O. V. (2020). Antykryzova polityka natsionalnykh derzhav u konteksti podolannia sotsialno-ekonomichnykh naslidkiv Covid-19. *Efektivna ekonomika - Efficient economy*, 4. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.4.9> [in Ukrainian].

6. Storonianska I. Z., Benovska L. Ya. (2014). Efektyvnist vykorystannia finansovykh resursiv mistsevykh biudzhetyv: problemno-oriietovanyi analiz. *Stratehichni priorytety - Strategic priorities*, 1, 84-90 [in Ukrainian].

7. Open budget: sait. 2020. URL: <https://openbudget.gov.ua> [in Ukrainian].

8. Storonianska I. Z., Benovska L. Ya. (2014). Efektyvnist vykorystannia finansovykh resursiv mistsevykh biudzhetyv: problemno-oriietovanyi analiz. *Stratehichni priorytety - Strategic priorities*, 1, 84-90 [in Ukrainian].

Нетребченко Юлія Віталіївна

*студентка 4 курсу 2 групи слідчо-криміналістичного інституту
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого*

Глібок Сергій Васильович

*директор НДІ правового забезпечення
інноваційного розвитку НАПрН України,
доцент кафедри господарського права Національного юридичного
університету імені Ярослава Мудрого*

ДЕЯКІ СПОСОБИ ПІДТРИМКИ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ПРИ КРЕДИТУВАННІ БАНКАМИ

Робота присвячена аналізу механізмів підтримки малого та середнього бізнесу банками України при кредитуванні. Наведено результати дослідження наукової літератури, звітів, опитувань, нормативно-правових актів у цьому напрямі, а також порівняння банківської та бюджетної програм. На підставі проведеного дослідження зроблені відповідні висновки.

Ключові слова: кредитування, мале та середнє підприємництво, банк, кредит.